

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 41.

V Ljubljani, v torek 19. februarja 1889.

Letnik XVII.

Socijalni red in socijalnih demokratov program.

VI.

Taka je tudi z židovi in framasoni pri nas. Vse imajo, kakor Aman, vse se jim uklanja, kakor Amanu, vse jim služi, kakor Amanu — denar sveta vladar, — samo katoliška cerkev se jim noče uklanjati, ne jim služiti, zato niso s tem, kar imajo, še zadovoljni, dokler cerkve ne pogazijo, kakor je Aman hotel Mardoheja.

Ali se jim bo sešlo bolj po sreči, kakor Amanu, bomo kasneje povedali.

Delavci, socijalisti in drugi nezadovoljniji so jim zdaj le orožje zoper cerkev, katero lahko po dobljeni zmagi proč vržejo.

Vojska ta zoper cerkev ne bo težka. Cerkev nima vojakov, nima žandarmov ne policajev, nima ječ ne verig, cerkev ne pozna Sibirijske ne Cayenne, torej strahu ni treba imeti nobenega za slučaj, da ne zmagate, če pa zmagate, utegne nekaj „trinkgelda“ pasti.

Kadar bo cerkveno premoženje srečno prenešeno, potem pride na vrsto ono velicij posestnikov, knezov, grofov, markezo, baronov, vitezov, plemenitih in neplemenitih posestnikov, ki niso še v zvezi z židovsko-framasonsko ligo. Tudi s temi ne bo veliko dela, več pa že ko s cerkvenim.

Zdaj pa ima vse — kdo?

Socijalni demokratje ali pa židovska liga.

Kakor dandanes reči stojé in kakor se iz dosejanega razvoja sme sklepati na prihodnost, je stanje tako-le: Dosedaj so se pri tem prenašanju cerkvenega premoženja vselej židje in tovariši okoristili, reveži so pa trpeli. Glejte zgodovino. Židje so že dolgo na svetu, pa do leta 1780 ne najdemo nobenega tako bogatega, mogočnega, prevzetnega in gospodujočega, kakor jih imamo dandanes na kupe. — Če vé kdo za katerega, naj ga vredništvu „Slovenca“ blagovoljno naznani. — Od leta 1780 naprej so pa jeli urno bogateti. Kako je to? Tako-le. Francoska revolucija in jožefinistvo sta jim pot pripravila in ko so začeli prenašati cerkveno premoženje ob času Jožefovem v Avstriji in z „assignati“ na Francoskem, se je zgubilo večji del v žepih židovskih. To je zgodovina. Kdor ne verjame, naj gre preiskavati po virih — seveda židovska poročila nič o tem ne vedó.

Če po vsem tem napravimo ta-le sklep: Kakor je bilo pri prenašanju cerkvenega premoženja do sedaj vselej, tako bo tudi skoraj gotovo v prihodnje, mu ne more nihče kaj veljavnega ugovarjati.

Ne bo se več tako zgodilo, odgovarjajo socijalisti, zato bo skrbel proletarijat v dobri organizaciji.

Kdo je to — proletarijat? Ta beseda pred časom ni imela nič dobrega glasu, zdaj pa je dobila boljši po gibanju socijalnih demokratov. Proletarijat je bilo prej skupno ime za vse tiste, ki so bili zdravi, trdni in za delo sposobni, pa delati niso marali, ampak so raje lenobo pasli in ob žuljih drugih živeli. Takih ljudij je bilo vselej nekoliko na svetu, so dandanes tudi in jih v prihodnji socijalnih demokratov državi ne bo manjkalo.

V smislu socijalnih demokratov pa ima beseda proletarijat ves drug pomen.

Kdor ima kaj stalnega — posestvo, hiše, tovarne, obligacije, obrtnije, kupčije, službe s stalno plačo in pokojnino — kar ga more živiti tudi v boleznih in

pomanjkanji dela, je gospod meščan, itd.; kdor nima nič tacega stalnega premoženja, koje bi ga brez dela moglo vsaj nekoliko časa živiti, ta je proletarijce.

V tem smislu se štejejo k proletarijatu: vsi dninarji, vsi tednarji, vsi na mesec ali leto nastavljeni, ako se jim lahko služba kar odpové; torej vse, kar dela po tovarnah, po železnicah, pri zidavah in pri rudokopih, vsi hlapeci in dekle, vsi strežaji in hišine, vsi rokodelski pomočniki, vsi razni komiji in diurnisti.

To je res veliko število, večina ljudstva vsaj po mestih, kjer so tovarne in druge take naprave.

Ta proletarijat bo skrbel, da pride enkrat red v socijalno življenje, pravijo socijalni demokrati. Zdaj še ni sposoben za to težko nalogo, zato ga hočejo organizovati po teh-le sedmih pravilih:

1. Delavska stranka socijalnih demokratov v Avstriji je mednarodna, obsoja predprave narodov in rojstva, posestva in pokolenja in oznanja, da je boj proti oplentvi mednarodni, kakor je plenitev mednarodna.

To prvo pravilo ima dobro zdravo jedro, pa ni prav postavljeno; glasiti bi se moralo popolnoma tako-le:

Vsak človek brez ozira na stan, rod, ali narod ima pravico do vsega, kar je potrebno za razvoj duše in telesa in vsak človek se smé upirati vsemu, kar ga v tem razvoju zavira ali moti.

2. Za razširjanje socijalističnih idej se porabijo kar se dá vsi javni pripomočki, kakor časopisi, društva, shodi, da se dela na to, da se vse vezi prostega mnjenja odpravijo.

Vsak rabi za svoj namen pripravna sredstva, in če tudi socijalisti tako storé, ne moremo jih obsojiti, ker so ta sredstva sama na sebi nedolžna.

3. Parlamentarizem je oblika modernega socijalnega reda in nima posebne vrednosti, vendar pa je dober pripomoček za agitacijo in organizacijo, zato dela stranka na občno volilno pravico in na poslance z dijetami.

Zoper to pravilo ni kaj reči, če to dosežejo socijalisti, tudi nam ne bo škodovalo.

4. Kar se dá v okviru sedanjega socijalnega reda še storiti, da delavci popolno ne propadejo v življenju in olik, je celotno in resno delavsko zakonodajstvo, kjer pri izpeljevanju posameznih postav tudi delavci sodelujejo; in organizacija delavcev po strokovnih društvih in splošno združevanje brez ovir.

Tudi to je dobro in pametno in v tej točki je treba delavce krepko podpirati.

5. pravilo socijalistov je tako-le:

Delavcem bo koristil najbolj posilni, brezplačni in brezverski pouk v ljudskih in nadaljevalnih šolah, in brezplačno obiskavanje vseh višjih učilišč. Da to dosežemo, mora se prej ločiti cerkev od države in vera razglasiti zasebno zadevo.

K temu 5. pravilu dostavimo te-le opazke: Ako hočejo delavci posilnega pouka — nam je prav, da zahtevajo brezplačni pouk — razumevamo, da jim je všeč samo brezverski, so v zmoti in se bodo še grozno kesali, pa ako hočejo — mi jim ne bomo branili. Brezplačno obiskavanje višjih učilišč je tudi nam pogodu.

Kar se tiče ločitve cerkve od države, bomo še pozneje o tem izpregovorili.

6. Velike stoječe vojne delajo veden strah, in odtegujejo ljudstvo od dela in denar od ljudi. Zato

naj dela stranka na to, da se stoječe vojne odpravijo in splošno ljudsko oboroženje vpelje.

To je premalo jasno in določno. Če se bo moglo tudi pozneje toliko vaditi in po vojašnicah preležati, kakor zdaj, ne bo stvar nič boljša, če pa se v orožji ne bodo nič vadili, pa nič znali ne bodo.

Zato je bolje vse vojske odpraviti in mednarodno sodišče za take prepire ustanoviti.

Za red v deželi naj skrbé domače straže.

7. Socijalna stranka bo obravnavala vsa imenitnejša politična in narodnogospodarska vprašanja, bo se za delavce vselej potegovala, vse razlike med raznimi socijalnimi plastmi očitno odkrivala, in se povsod upirala, da delavcev ne porabijo za svoje namene gospodujoče stranke.

Tudi to je svobodno, naj poskusijo, kam bodo po tem svojem novem potu prišli?

Kozaki v Abesiniji.

Iz Tadžure prihaja vest, da je rusko cerkveno poslanstvo z arhimandritom Pajsijem na čelu na poti v Gondor. Poslanstvo povsod pozdravljajo radostno v Habešu. Ašinov z ruskimi kozaki gradi utrjeno naselbino „Moskvo“ blizu habeških mej v smeru k tadžurskemu zalivu. Pajsij ima seboj ogromna denarna sredstva od moskovskih trgovcev, koji bodo za njim poslali svete podobe in cerkvene priprave, da bi se habeška cerkev približala ruski.

Kako ogromne vspehe in dežele ima Ruska zahvaliti kozaki pogumnosti in podjetnosti. Kozaku ni nič nemožno! postalo je vže prislovica. V starih dobah bili so kozaki, ki so prihrumeli doli na Turško, in ne samo na lahkih svojih konjičih, temveč na lahkih ladjicah, na kojih so se prikazali celó pred Carjigrad. Kozaki boji s Tatari utrdili so rusko moč na Črnem morji. Kozak Jermak priboril je Sibirijo Ruski. Kozaki so bili, koji so razširili rusko oblast do Amura, da i za morjem do Amerike. Na šumečem Tereku in deročem Kubanu tvorili so Kozaki dolgo prostovoljno predvoj ruski, kojemu je sledilo osvojenje Kavkaza.

Ko je ruska moč dospela do srednje Azije, daleč tja v njenem središču, našla je vže ruske naselbine, koje so ondi založili kozaki. Nihče jih ni poslal tja, nikdo jim ni kazal poti, toda vlekel jih je nek neznan nagon na stotine milj v končine, kamor so jim sledili po mnogih letih njih sodrugi. Sloboden kakor ptiček v ozračji poletáva kozak iz svoje rodne zemlje v kraje, na katere je pričela Ruska obračati svojo pozornost. In ne iznenadi li vsacega najnovejše podjetje kozacko — poleteli so iz mrzlega severa do ravninskih pokrajin krščanske države v Afriki, v Habeš ali Abesinijo? Kakor smo omenili v začetku, dospela je vže tja odprava, med koje se nahajajo pravoslavni duhovniki, in kozaki gradijo si ondi utrjeno selišče svoje, Moskvo.

Kakor nepremična skala sredi razburjenih valov ustavljala se je od vekov habeška država mohamedanskim navalom. Dasi je opešala sila njena in se skrhilo ozemlje, koje je bilo od pamtveka zibelj krščanstva v Afriki; dasi je bila odločena od občevanja z ostalim svetom in je v krvavih bojih z mohamedani in pagani prosveta izginola, da celó krščanska zavest zeló opešala: vendar je ostala mogočen branik in silna tvrdujava, ob katero so se razbijali divji napadi onih sovragov, ki so hoteli v teh gorskih bivališčih v prah poteptati znamenje sv. križa in na njegovo mesto zasaditi polumesec.

In sém, v te daljne dežele, koje ločijo morje in dežele, prišla je četa podjetnih kozakov, da si tu založi trajno stanjšče.

Umevno je, da je sém ni poslala ruska vlada. Na svojo pest lotili so se kozaki tega podjetja. Toda istotako je umevna tudi pozornost, koje mu obračajo države, ki so v teh krajih prizadete, osobito Italija in Anglija. Saj ni trebalo poti, ki jo je nastopil novodobni hetman Ašinov s svojo stočlensko družbo, nikomur kazati, ker je je dobro poznal. To je oni Ašinov, ki je pred leti zapustil ruski Kavkaz s svojimi kozaki in se naselil zaradi večje svobode na turškem Armenskem. Ko so pa leta 1877 Rusi prekorčili meje, pozdravljali so je ti kozaki zopet kot svoje zaveznike in osvoboditelje in bili so jim voditelji v neznanih, tujih krajih. Po ruski zmagi bil je namreč Ašinov, ki je po Evfratu in pesku perečih puščaj Arabije došel s sodrugi do Rudečega morja in odtod čez morje v Habeš. Za te društvo se je takrat svet malo brigal, ali nasledek mu je bil, da se je deset let pozneje odpravilo cerkveno odposlanstvo habeško v spremstvu onih kozakov na Rusko, kjer se je lani vdeležilo proslave tisočletnice uvedanja krščanstva na Ruskem. Odgovor Ruske na to odposlanstvo je torej odprava arhimandrita Pajsije z mnogimi duhovniki v Gondar, stolno mesto Habeša. Ašinov s svojimi kozaki mu je kašipot. Pajsij se morebiti povrne, izvršivši svoj diplomatski namen, Ašinov pa s svojimi kozaki, ki so seboj priveli i svoje žene, namerava se stalno naseliti v novi založeni Moskvi nad tadžurskim zalivom.

Ruska, Habeš, kozaska Moskva v Afriki — ne slóve to kakor romantična bajka, kako lepo se to čita, toda le malo verjame? Na prvi pogled gotovo. Ne gledé na to, da so se slično vršile vse dose-danje kosaške odprave, bijejo tu v oči gotovo popolnoma praktične okoliščine. Pajsij sam je osobnost, izšolana v Carjigradu, kjer je bil mnogo let pridelen ruskemu poslaništvu in je izborno poučen v istočnih zadevah. Nese seboj obrano in približanje habeške cerkve z rusko, Habeša z Rusko. Kosaška Moskva se pa gradi na jako važnih krajih. Pri Tadžuri je ožina, ki deli Rudeče morje od Perzjskega in ima za svetovno spojenje veliko važnost, zlasti gledé mornarstva med Suecom in Indijo. Ruska stanica v teh krajih z ozadjem Habeša bi dokaj povzdignila rusko svetovno moč. Kakor je videti, more to kosaško podjetje imeti jako važne posledice, morebiti je prvi korak nove primorske politike na svetu. Odtod pa tudi pohaja ona nezaupnost in iznenadenost, ki se pojavlja na laškem dvoru, v Londonu in Kalkuti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. februarija.

Notranje dežele.

Predvčeraj, kakor znano, so se darovale votivne sv. maše za *cesarsko hišo* na Dunaji v cerkvi sv. Stefana ter farnih cerkvah v Leopoldstadtu in Mariahilfu. V cerkev sv. Stefana so prišli nadvojvoda Karol Ludovik s soprogo in hčarami, nadvojvodinja Marija Imakulata s hčerjo Marijo Terezijo in sinovoma Ludovikom Salvatorjem in Albrehtom Salvatorjem, nadvojvodi Albreht in Viljem, nadvojvodinji Elizabeta in Adelgunda ter mnogo dvornih dostojanstvenikov. Pri sv. maši v mariahilfski cerkvi je bila prisotna vojvodinja Maria Terezija Virtemberška.

Grof Wolkenstein je osebno izročil ruskemu carju lastnoročno pismo avstrijskega cesarja, ki se mu s pristranskimi besedami zahvaljuje za sočutje povodom žalostnega dogodka v Meyerlingu.

Lvovski vojaški krogi so dobili vest, da bo postal *galitski deželni poveljnik* namestu princa Virtemberškega FZM. baron Catty, sedaj poveljnik v Požunu.

Zoper *orožno postavu* so se predvčeraj vršili shodi v Temišvaru, Prešoru, Ogerski Sobotici in mnogih drugih mestih. Volileci so svojim poslancem naročili, naj glasujejo zoper predlogo.

Vnanje države.

Črnogorski knez bo v kratkem, morda že prihodnji mesec obiskal vse kraje svoje kneževine, da zopet pride v osebno dotiko z narodom. V Peterburg ne bo odpotoval, mogoče pa obišče dunajski dvor. — Bivši bosanski metropolit, Sava Kosanović, je prišel kot gost v Cetinje k metropolitu Mitrofanu. Pozdravil je pri tej priložnosti tudi kneza, ki ga je sprejel z veliko prisrčnostjo. Sava Kosanović se je knezu za to gostoljubnost zahvalil s pesmico, ki jo je objavil „Glas Črnogoreca“. V njej proslavlja pesnik rod Petrovičev kot stebel srbsstva.

Srbski uradni list objavlja kraljev ukaz, s katerim se na podlagi členov 46 in 196 nove ustave ter § 7. postavbe o vojni organizaciji odreja nova

oblika skupne armade. Glavna določba so: Vojna se razdeli v 5 divizijskih okrožij s 15 polkovnimi in 60 bataljonskimi okraji. Stalna vojna bo obsegala 5 pešpolkov po 4 bataljone, 1 konjiško brigado s 3 polki po 3 eskadroni, 5 topničarskih polkov po 6 baterij, 1 baterijo na konjih s 6 topi, 1 gorski topničarski polk po 5 baterij, vsaka s 4 topi, 1 trdnjavski topničarski bataljon s 4 trdnjanskimi stotnijami in 1 train-stotnijo, 1 pirotehnična stotnija, 1 žanjski bataljon s 5 pionijskimi stotnijami, 1 ženijski bataljon s 3 stotnijami za železnično in brzojavno službo, pol bataljona za mostove, 5 sanitetnih stotnij, 5 vozaških eskadronov in 5 oskrbnih oddelkov. — Ministerstvo Krističevo ne bo še takó hitro odstopilo. Vladni belgrajski krogi napovedujejo, da bo v uradnem listu izšla izjava, ki bo pojasnila ministerstveno krizo. Radikaleci so silili na to, da se pomilosti Pasić, kralj pa je vsled tega pretrgal obravnave z radikalno stranko ter je odpotoval v Niš, od koder se je povrnil minolo soboto. Vlada je bajé tudi v roke dobila pisma Tavšanovičeva, ki jasno dokazujejo, da je slednji v zvezi z vstajnimi ubežniki.

Nemški cesar je v znak posebne naklonjenosti poklical grofa Walderseeja v gospodsko zbornico. V večerajšnji seji je storil svečano obljubo; koncem postavne formale je Waldersee samovoljno in proti običajem dostavil besede: „Po Jezusu Kristusu v izveličanje. Amen!“ — Neki nemški diplomat se je izjavil, kakor trdijo „Hamburger Nachrichten“, da bi bilo jako dobro za Nemčijo, ako bi se Rusija povrnila k svojemu kulturnemu delu v Aziji, ker bi se pri tem zamotala v zmešnjave z Anglijo, morda tudi s Kitajem. Takó bi dobila Nemčija za več let proste roke. Nemčija je odje-njala gledé Samoe, ker mora pri sedanjih razmerah v vsaki zadevi računati tudi s Francijo.

Francoski ministerski predsednik Floquet je računai, da ga bode revizijsko vprašanje vzdržalo v sedlu, tudi če senat nasproti zbornici odkloni potrebo presoje. Da je imel Floquet ta načrt, je jasno; še sedaj ga skušajo razne republikanske skupine pregovoriti, naj prekliče svojo ostavko. Toda on je toliko politično previden, ter vé, da je svojo vlogo vsaj za sedaj izigral kot ministerski predsednik, ki nima večine za seboj niti v zbornici, niti v senatu, ter mu manjka vsaka zasloba tudi pri predsedniku republike. Združenje oportuncev z desničarji pri osodepolnem glasovanji ni bilo dogovorjeno, marveč prvi nikakor niso vedeli, da bodo vrgli ministerstvo. Radikalec Douville-Maillefeu je stavil znani predlog prav za prav na korist ministerstvu, kateremu je hotel vsaj za prvi trenotek pomagati iz zadrege. Zbornica začetkoma ni pripisovala njegovemu predlogu nikakoršnega pomena, ter so desničarski poslanci vže začeli oddajati modre listke; v zadnjem trenutku še jih je pregovoril Cassagnac, da so zamenjali modre listke z belimi ter tako potrdili predlog. Novo ministerstvo bode moralo ali razpustiti zbornico, ali pa preložiti zasedanje do jesenskih volitev. Položaj je jako težaven, vendar pa kriza niti na borzo ne vpliva. Sestavo ministerstva je prevzel Méline; kolikor dosedaj znano, oddal je sročno štiri portfelje, namreč one za poljedelstvo, notranje zadeve, pouk in trgovino. Govori se, da bode ministerstvo nastopno sestavljeno: Méline predsedstvo in poljedelstvo, Rouvier notranje zadeve, Ribot, ali senator Boulanger, ali pa Loubet finance, Kazimir Perier pouk, Billot vojna, Barbey mornarica, in Dautresme trgovina. Ako bode Freycinet odklonil portfelj zunanjih zadev, ponudil ga bode Méline Ribotu. Méline se je gledé ministerstva najprvo obrnil do radikalcev, a ker ni ničesa opravil, sklenil je vzeti si sodelavce iz vrst zmernih radikalcev. Freycineta je prosil, naj prevzame, kakor rečeno, portfelj zunanjih zadev, a slednji mu je odgovoril, da je po njegovem mnenji bolje, ako ostane pri dosedanjem poslu — pri vojni. Vsled nadaljnjega prigovarjanja je konečno rekel Méline-ju, da se bode v tem oziru odločil še le drugi dan.

Liberalno časopisje z velikim zadovoljstvom zasleduje prepri, ki je navstal mej *belgijskim* „naprednjaško-katoliškim“ „Journal de Bruxelles“ in poslancem Ch. Woestem, vodjo konservativno-katoliške večine mej narodom in v zbornici. Povod tem razpravam je bil predlog Woestejev, da se napravi postava, ki bi zboljšala položaj od leta 1879. naprej odpuščenih katoliških učiteljev. „Journal de Bruxelles“ je v tem slučaju le govoril za ministerstvo, osobito za ministra Lejeune-a, ki je nasprotnik napominanega predloga. „Journal de Bruxelles“ objavlja članek za člankom zoper Woesteja, eden strastnejši od drugega, s tem pa je proizval nevarnost, da se del desničarjev obrne od vlade.

Grška vlada je dovolila, da se blizu Larise zveže grška železnična proga s turško. To se bo že v kratkem zgodilo. Za zgradbo in vzdrževanje železnice mej Atenami, Lariso in grško mejo se ponuja več trdnih finančnih družb, mej njimi tudi zveza „comptoir d'escumpte-avstrijska länderbank“.

Izvirni dopisi.

Od kod? 17. febr. — Danes pride k meni prijatelj in naročnik „Sl. Naroda“ ter mi moléé pomoliti „Sl. Narod“ od dne 16. febr. Na obrazu in v očeh mu berem, da možu ni nekaj prav, zato ga

hitro vprašam: „No, kaj Vam je? Kaj ste tako zamisljeni? Ali morda „Narod“ že sam sebi „libero“ póje?“ Mož, smem tudi reči gospod, mi premisljeno in počasi odgovori: „Moj dosedanji prijatelj „Narod“ sicer ni še zamrl, dozdeva se mi pa, da se obnaša, kakor vol po prvem udarcu. Zdaj verjamem, kar ste Vi včeraj pravili, da je namreč „Slovenec“ udaril „Narod“ enkrat prav na čelo, v drugo za uho. Zato „Narod“ zdaj tako breca.“ — „No, kaj je zopet?“ mu sešem v besedo. On nadaljuje: „Gospod, včasih so bili menda orožniki, da so pazili na vsako pridigarjevo besedo, zdaj pa je „Narod“ prevzel to nalogo, skriva se Vam tudi za izpovednice. To je nedostojno, to je ostudno, rečem Vam na ves glas. Ubogi „Narod“, kam si zabredel?! Kdo te je tako zapeljal? Strast!“ S temi besedami je mož obmolnil. Komentara k temu ne treba.

Jaz samo to pristavljam: Mož ima prav. In Vi možje „na Turjaškem trgu“, le brez pomisleka mi verjemite, da to ni edini mož, ki Vas obsoja, ampak jih ima za seboj še veliko, nekateri izmed njih zdaj svoje mnenje še prikrivajo, drugi so se pa tudi že jeli oglašati. Kar je preveč, še s kruhom ni dobro. Zapomnite si to. Da bi tega treznomislega moža ne ovadil pri „Narodovih“ sotrudnikih, ali da bi tudi koga ne sumničili, zato naredil sem svojemu dopisu naslov: Od kod? Na svidenje! Tajnik.

Iz Šiške, 18. febr. Akoravno je bila včeraj slovenska predstava in benefica prve igralki in je bilo več drugih javnih veselí, vendar je privabila „Vodnikova beseda“ toliko p. n. občinstva k Koslerju, da sme odbor čitalnice in gostilničar z materijalnim vspehom, vsi vdeležniki pa z izredno zabavo zadovoljni biti.

Sporéd se je točno izvrševal, in vseh 8 točk dobilo je zaslužen pohvalo.

Združena moč domačih sil omogočila je besedo, ki je povsem vredna imena „slavnostna beseda Vodnikova“.

Marljivo priučeni, ne lehi Försterjev mešani zbor: „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesni“ je bil najprimernejši začetek, kajti navzoča gospóda opozorjena je bila po besedah in melodijah slovenskemu narodu priljubljenih na etični smoter večera — na slavljenje „Vodnika“. Tega zbora treba je bilo, da se obudé spomini na njega nevenljive zasluge, da postane občinstvo resno in sprejemljivo za prolog: „V spomin V. Vodniku“, kateri je nadarjeni gosp. Peter Bizjan lepo govoril. Njegov prvi nastop kot govornik dal mu je dokaz, da se sme lotiti težkih deklamacij, odboru pa prepričanje, da ima društvo v njem lastno govorniško moč, ki obeta postati krepka podpora društvu pri besedah itd.

V resnici ginljivo je bilo, ko mladi govornik pokaže na ovenčan Vodnikov kip, obdan z zelenjem in okrašen z zastavo društva, in navdušeno s prijetnim sonornim glasom kliče: „Ti, Vodnik, zvezdica o jasna!“

Prolog dosegel je svoj namen popolno. Glasna pohvala občinstva naj bo mladenču plačilo za trud in v izpodbudo k napredku na potu, kateri je prvokrat tako srečno nastopil.

Zbora „Ljuba domovina“ in „Pesen brez imena“, kojih skladatelj se za zvezdicami skriva, so tudi ljubke zvezdice na nebu narodnih pesni, zlasti poslednja se h krati vkrađa v srce poslušalca in menda tudi pevca.

Zanimiva točka programa je bila štiriročna igra na glasovirji Dvoržakovih „Slovanskih plesov“. Le-ta točka prilegla se je in zeló prikupila. Skladba, sicer umetna, razumljiva je slovanskemu ušesu in srcu, če tudi ni muzikalno naobraženo. Za prepričeten ta užitek gré hvala v prvi vrsti gđ. učiteljici Zadnikarjevi in gosp. nadučitelju Govekarju, ki sta omenjeno skladbo igrala, in gospej Ivančičevi, ki je blagovoljno prepustila svoj dragoceni glasovir. „Slovanski plesi“ so se tako prijetno poslušali, da bi jih občinstvo drugič poslušalo, in le zaradi daljnega sporeda treba je bilo hiteti do daljnih točk.

Moški zbor: „Rojakom“, besede Vodnikove, uglasbil L. Belar, in tercet „Čuj glas zvonov“, v katerem je nastopilo šest pevk, pela sta se čisto in gladko in pri teh točkah ponovilo je občinstvo živahno priznanje, kakor pri prejšnjih točkah, pevcem in pevkam.

Po kratkem presledku zapoje zvonček v znamenje, da prične opereta.

Občinstvo se je za to zadnjo točko sporeda izredno zanimalo. Vzrok temu je pač to, da je opereta, če tudi malega obsega, vendar težka naloga za priproste vaške pevce, kajti pri taki spevoigri

treba ne le pravilno peti, marveč tudi primerno igrati.

Kako so pogodili g. Maurer (sodnik) in kmeta gg. Škarjovec in Strukel, to najbolje pové faktum, da so morali opereto ponoviti.

Dasi utrjeni, vendar so ustregli gospodje burno izraženi želji navdušenega občinstva ter so si s to uljudnostjo stekli posebno zaslugo in zahvalo. Težko bi bilo reči, kdo njih je svoj part bolje pel in igral. „Sodnik“ nam je zelo ugajal po svoji živahnosti, a isto tako izvrstno umela sta predstavljati svoji nalogi „Blaž“ in „Tomaž“.

Ce je začetek besede dober bil, bil je konec še boljši. Opereta bila je most od resnega dela besede k prosti zabavi.

Iz Prage, 13. febr. Nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este, kojega tu vže smatrajo za prihodnjega prestolonaslednika, vrnil se je zopet z Dunaja nazaj in se mudí na svojem posestvu Konopiště. Za nekaj časa ostane še tu kot major v posadki, potem se pa preseli na Dunaj ter ostane odti stalno. A tudi cesaričinja - vdova Štefanija pride sèm in ostane tu, ker se ji je Praga zelo omilila za dõbe njenih prvih let zakonske sreče s pokojnim Rudolfom.

Rodbina „Este“, ki se je te dni tako čisto imenovala po novinah, pohaja izmed najstarejših in najslavnejših knežjih rodbin italijanskih. Leta 1070 razdelil se je rod v dve glavni koleni, to je, v nemško ali velfsko-estsko in laško ali julsko-estsko. Iz prve pohajata knežja rodova brunšviki in hanoveranski, iz laške mejni grofje d'Este, kojim je bil leta 1452 podeljen naslov vojvod iz Modene in Reggije. Moški rod d'Este je izumrl leta 1803. Jedina hči njegova, Marija Beatricija Ricciarda, bila je omožena z nadvojvodo Ferdinandom, tretjim sinom cesarja Franca I. in Marije Terezije. Sin nadvojvodov, Franc IV., vsprejel je priimek „d'Este“ in je založil tako nov rod avstro-estski, ki je pa vže izumrl s sinom njegovim, vojvodo Francem V. modenskim. Naziv „avstro-estski“ prešel je torej in z imovino rodbine na nadvojvodo Franca Ferdinanda, najstarejšega sina brata cesarjevega, nadvojvodo Karola Ljudevita. Na Češkem poseduje ta rodbina alodijalno posestvo Hlumec na južnem Češkem; poleg tega pripada Fr. Ferdinandu na Češkem še bogato in plodonosno veleposestvo Konopiště, koje je zadnja leta kupil od kneza Fr. Lobkovica.

Pariški „Figaro“ piše o bodočih dedičih avstrijskega prestola: Nadvojvoda Karol Ludovik je lastnik nekega ruskega polka in mnogih posestev na Volinji. V Petrogradu je on zelo priljubljena oseba, in njega so tudi vselej poslali na Rusko, kadar je trebalo odstraniti gotove neprilichnosti. Nadvojvoda Ludovik je jako pobožen. Vzlic svoje naklonjenosti do Rusije je zelo priljubljen na Poljskem. Sin njegov, nadvojvoda Franc Ferdinand, v čegar prospeh bi se morebiti odpovedal Ludovik prestolonasledništvu, je istega mišljenja, kot oče njegov.

Z zgradbo novih in prenovljenjem starih hiš v Pragi in v predmestjih narašča leto za letom stanovništvo, sevèda v tej meri pa tudi bolniki, ki iščejo pomoči v praški občni bolnici. V zdravniške šole v bolnici je v minolem letu dohajalo svèta iskat nad 36.000 osob. Na raznih oddelkih se je tu zdravilo 14.627 bolnikov. Zdravnikov v tej bolnici, ki so se pečali z zdravljenjem, bilo je 74. Povsem je praška bolnica za dunajsko največja v Avstriji, in postane še obširnejša, ko se zgradi poslopje za nalezljive bolezni. Ravnatelj temu zavodu je zdaj gosp. med. dr. Jaroslav Štastný. Strežajnic je v bolnici 152 in 12 slug. V minolem letu umrlo je v tej bolnici 1279 oseb, kar ni veliko v primeri s toliko tisoč bolnikov, in če se uvažuje, da vsako uro skoro prinašajo v bolnico na smrt ranjene in čisto umirajoče osebe. (Dalje sledi.)

Trgovska in obrtniška zbornica.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko imela je, kakor smo že javili, dne 13. t. m. svojo redno sejo, kateri je predsedoval zbornični podpredsednik gosp. Miha Pakič in katere so se vdeležili naslednji gospodje zbornični člani: Ivan Baumgartner, Oroslav Dolenc, Iv. Nep. Horak, Fran Hren, Alojzij Jenko, Janko Kersnik, Ant. Klein, Fran Kollman, Maks Krenner, Karol Luckmann, Fran Omersa, Toma Pavšler, Ivan Perdan, Vaso Petričič, dr. Jos. Poklukar, Jos. Ribič, Fran Ks. Souvan, Filip Zupančič, Ljudevit Wriessnig in Jernej Žitnik.

Gospod zbornični podpredsednik izjavi, da je za sklepčnost potrebno število zborničnih članov navzočih, otvori sejo ob polu treh popoldne in imenuje overovateljem zapisnika današnje seje gg. zbornična svètnika Ivana Baumgartnerja in Frana Ks. Souvana. Nato prebere § 13. zborničnega zakona z dne 29. junija 1868, drž. zak. št. 85, kateri določuje, da vsaka zbornica v prvi seji vsakega leta voli iz svoje srede z nadpolovično večino glasov z listki na jedno leto predsednika in podpredsednika, in za oni čas, ako bi obadva ne mogla in ne utegnula poslovati, občasnega predsednika.

Na vabilo gosp. podpredsednika prevzame predsedništvo zborničnih članov starosta g. Ivan Nep. Horak. Ta pozdravi zbor in omeni, da se ima najprvo vršiti volitev predsednika, podpredsednika in občasnega predsednika, in sicer tako, da bi se vsaka volitev vršila posebe, ter prosi, da bi gospoda zbornična svètnika Ivan Baumgartner in Fran Kollman prevzela skrutinij.

Štetje glasovnic je pokazalo, da se je pri volitvi predsednika oddalo 21 listkov. Od teh se je glasilo 12 na ime zborničnega svètnika V. Petričiča, 4 na ime zborničnega svètnika Frana Ks. Souvana in 1 na ime zborničnega svètnika Ivana Perdana; 4 glasovnice pa so bile prazne. Izvoljen je tedaj predsednikom gospod Vaso Petričič.

Na vprašanje predsednikovo, ali sprejme volitev, izreče novoizvoljeni gospod predsednik, da se toplo zahvaljuje za čast, s katero ga je počastila slavna zbornica, sprejme volitev in zagotavlja, naj bodo gg. zbornični svètniki preverjeni, da bode, ako Nj. uzvišenost gospod trgovinski minister potrdi volitev, po svoji moči skušal delati na korist trgovskega in obrtniškega stanú.

Pri volitvi podpredsednika oddalo se je 21 glasovnic. Od teh dobil je dosedanji podpredsednik Miha Pakič 16, 1 pa zbornični svètnik A. Klein. 4 glasovnice bile so prazne. Izbran je torej podpredsednikom gosp. Miha Pakič, kateri se nato zahvali za zaupanje, katero mu je slavna zbornica zasvedočila z zopetno izvolitvijo, zatrjuje, da se bode s pomočjo častitih gospodov tovarišev potezal za koristi obrtniškega in trgovskega stanú, ako bode Njega uzvišenost gospod trgovinski minister potrdil volitev.

Volitve občasnega predsednika vdeležili so se vsi navzočni in oddali 21 glasovnic, od katerih se je 15 glasilo na ime zborničnega svètnika gosp. A. Kleina, 1 na ime gosp. zborničnega svètnika Ivana Perdana in 1 na ime gosp. zborničnega svètnika Filipa Zupančiča, 4 glasovnice so bile prazne. Izvoljen je torej občasnim predsednikom gosp. Anton Klein, kateri se zahvali za izkazano zaupanje ter omeni, da je bode skušal upravičiti po vsej svoji moči, ako bode poklican namestovati gosp. predsednika in podpredsednika.

Po končanih volitvah prevzame predsedništvo gospod podpredsednik Miha Pakič ter zaključi sejo ob četrt na četiri popoldne.

Dnevne novice.

(Velečastni g. o. Ladislav Hrovat) praznuje danes tridesetletnico svojega stalnega službovanja na novomeški gimnaziji. Porodil se je učeni gosp. profesor dne 10. marca 1825 v Gornjem Tuhinju. Začasno je bil nameščen na novomeški gimnaziji za latinščino in grščino dne 19. oktobra 1854, stalno pa dne 19. februarja 1859. V šolskem letu 1869/70 je bil ravnatelj gimnaziji. Ves čas svojega dolgoletnega delovanja je vnet za svoj poklic na polji prosvete kot izvrsten poznavalec latinskega in grškega jezika ter izboren učitelj slovenščine, ki vé v učencih vzbuditi in netiti ljubezen do „stare matere“ (staroslovenščine). Kot slovenski pisatelj se je oglašil v „Glasniku“ in „Zori“ z jezikovnimi razpravami. V „Glasniku“ je priobčil slovniske pomenke „Če, ako, ko“, „Priložaji sedanjega časa“ in „Slovenski lokal“ l. 1862; dalje „Slovenski dativ“ in „Kteri, ki, razloček“ l. 1863; „Časoslovje latinskega glagola“ (Gl. 1864). V Janežičevem „Ovetji“ je objavil l. 1862 „Ksenofontovih spominov na Sokrata četvere bukve“. V izvestjih novomeške gimnazije je priobčil „Slovenski genitiv“ l. 1862, „Časoslovje latinskega jezika“ l. 1863, „Pravila za pisanje“ l. 1867, „Slovenski dom“ (Dobrovski, temelj; Vodnik, Kopitar, Ravnikar, Metelko stebri) l. 1878. V „Zlatem veku“ l. 1863 je obširna njegova razprava o „Staroslovenščini“; dalje je spisal marljivi gospod zgodovinsko razpravo „Hieronim,

čegav je?“ Največje njegovo delo pa je „Slovensko-latinska slovnica“, ki je bila tiskana v Novem Mestu. S temi spisi si je pridobil priljubljeni gosp. profesor častno ime v slovenskem slovstvu, odkritosrčno hvaležnost mnogih svojih učencev in naslov staroste frančiškanskih gimnazijskih učiteljev. Želimo velespoštovanemu gospodu še mnogo let v zaljubljenem počitku.

(Pomiloščenih) je bilo danes od presvetlega cesarja 126 kaznjencev po kaznilnicah avstrijskih. Izmed teh je redno pomiloščenih 93; onih, ki so lansko poletje bili na delu pri vrejevanji hudournikov v Ratečah in na Koroškem, je 33. Na ljubljanskem Gradu je pomiloščenih in takoj izpuščenih 14, sedmim pa je kazen le deloma odpuščena. V ženski kaznilnici v Begunjah so pomiloščene štiri ženske, rodov 1 Kranjica in 3 Štajerke.

(Marijine bratovščine občni zbor) zadnjo nedeljo je bil jako buren. Udov je prišlo nad 300. Prvi je poprijel besedo društveni predsednik gosp. Lahajner. On poroča, da je znašalo društveno premoženje koncem 1888. leta 22 968 gl. 68 kr. Vzrok temu, da se je znižale od prejšnjega leta, ko je stalo v računu 25.129 gl. 23 kr. za 2160 gold. 55 kr. je ta, da se je društveno orodje, blagajnica in društveno bandero po pregledu in cenitvi stavilo v račun namesto 1867 gl. 68 kr. v vrednosti 793 gl. 60 kr.; da so v lanskem računu stavljena zastala letna plačila v znesku 379 gl., to je plačilo od 758 udov, kar pa se ne strinja po knjigi, ker ta svota tudi vplačana ni bila; da je plačilo za sveče za čas od 1. oktobra do 31. decembra 1887 v znesku 101 gl. 31 kr. v tem računu mej troški. Glavna točka pa je, da so se morali pogrebni troški izplačevati za take umrle ude v polnem znesku, kateri so vplačali vpisnino z letnimi doneski vred po 7, 8 ali 9 gold. Dolžnost mi je Vam tudi posebno poročati, da društvena glavna knjiga ni v redu in da se ne strinja z ročno knjigo predsednika in blagajnika, kajti v knjigi blagajnika najdem, da se je l. 1887 razdelilo mej uboge ude 125 gl., v glavni knjigi je v četrtletnih sklepih 184 gl. 51 kr. zaračunjenih in v letnem poročilu pa 213 gl. 51 kr. izkazanih. Ravno tako je v l. 1886 v četrtletnih sklepih za uboge 136 gl. izplačanih, v letnem poročilu pa 201 izkazanih. Dalje je v četrtletnem računu dne 31. decembra 1886 v glavni knjigi preostalo v gotovini 88 gl. 7 kr., v letnem poročilu je bilo le 8 gl. 84 kr. Ko sem pregledaval ročno knjigo bivšega predsednika, lastnoročno pisano, našel sem, da je imel v teku l. 1887 dohodkov 3664 gl. 94 kr., stroškov pa 5946 gl. 1 kr. S čim je le pokrtil primanjkljaj 2281 gl. 7 kr.? Vrh tega je pa vendar imel v blagajnici 144 gl. 97 kr. Na kateri način so pregledovali računski pregledniki račune in kako so mogli pritrditi, da je vse v najlepšem redu? — Prestopilo je v teku leta 71 novih udov, umrla sta pa 102 ude in 55 otrok, torej je koncem leta 2524 udov. O tem poročilu unela se je burna debata. G. Regali trdi, da je premoženje pre nizko cenjeno, in da je prejšnji odbor bolje skrbel za društveno korist. Te opazke so izzvale velikanski upor. Kakor nam poroča naš poročevalec, slišale so se besede, katerih ne moremo ponavljati. Zagovora g. Regalija in gosp. Šturma sta bila brezuspešna. Odbornik g. Kunc je slikal delovanje prejšnjega odbora v jako temni luči, ker odbor je sprejemal mrtve in bolne, ki so le malo plačali, katerih pogrebi pa so mnogo stali. Potem se je odobril računski sklep, kakor so ga potrdili računski pregledniki. V odbor so bili izvoljeni gg.: Jeločnik, Dimic, Drašler in Dostal.

(Konec sledi.)

(Slovensko gledališče.) V nedeljo se je predstavljajal na korist igralki gdč. Zvonarjevi in igralcu g. Danilu jako dober igrakaz „Lowoodska sirota“. — Sirota Jovana Eyre pride v hišo bogate vdove, sorodnice Reed, kjer jo vse črti, posebno pa gospa Reed in njen razposajeni sin. Da se Reed iznebi sovražene sirote, izroči jo v sirotiški zavod Lowood, kjer se deklica izuči za izvrstno odgojiteljico. Kot taka pride na grad bogatega pa osornega lorda Rochestra, ki jo je v kratkem času začel spoštovati kot blago in požrtovalno žensko. Minolo je že nad osem let, ko je sirota Jovana morala zapustiti hišo gospe Reed, katera je mej tem izdala vse svoje premoženje za zapravljivega sina. Da si ubožana pa ohola gospa Reed zagotovi podporo v starosti, pregovori svojo hčer Georgino, tudi vdovo, da vjame v svoje mreže bogatega lorda Rochestra. Ko je že sanjala o svoji sreči, ponudi lord Rochester svojo roko in premoženje skromni pa plemeniti siroti

Jovani. To je okostje igrokaza. Siroto Jovano in lorda Rochestra predstavljala sta gđ. Zvonarjeva in g. Borštnik prav umetniški. Občinstvo je njima izrazilo svoje priznanje. Prav dobro je gđ. Gostičeva igrala vlogo gospe Reed; g. Danilo je imel le kratko nalogo, istotako g. Kocelj. Gđ. Zora se je predobro naučila, kar ni pripomoglo k vspehu. Beneficijanta je občinstvo odlikovalo z lepimi venci.

(Vodnikov ples.) Odbor narodne čitalnice ljubljanske naznanja vsem članom in prijateljem društva, da se ima vsled cesarjevičeve nenadne smrti na nedoločen čas preloženi Vodnikov ples vršiti dne 23. februarja. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala; brezplačni pristop imajo tudi po društvenikih vpeljani gostje. Začetek ob 8. uri zvečer. Tretji (mali) ples odpade. K prav mnogobrojni vdeležbi vabi odbor.

(Kako se „čisti“ nemščina.) Znan je napor Nemcev, kako radi bi se znebili tujih besedij. Dokazati hoté, da je nemščina dosti bogata v izrazih, in ne treba se zatekati k inojezičnim narodom. Toda čim bolj se širi agitacija v tem zmislu, tem jasneje se kaže resnica, da se nemščina na tuje jezike v marsikakem oziru mora i nadalje naslanjati. Ta čistilni trud vrh tega v nekaterih strokah ozko mejí na smešnost. Dokaz temu samo nastopni slučaj: Te dni bil je objavljen in razposlan proračun pruskih državnih železnic, v kojem se, kakor „Köln. Ztg.“ ponosno javlja, nahaja mnogo „čisto“ nemških besedij mesto tujih. Tako je na pr. mesto: Fahr-billet — Fahrkarte, mesto Requisitionsschein — Militärschein, mesto Candelaber — Laternenständer, mesto Materialiendepot — Materialien-niederlage itd. Pri teh popravah prišli so, kakor je videti, nemški puristi z dežja pod kap, kajti tujih besedij niso odstranili, temveč pokazali so s tem svojo onemoglost, da brez njih ne mogó izhajati. Vzlic temu dopada to trebljenje nemškim listom in je zelo ocenjajo, nadejaje se, da se tudi pri nas ta novotarija vdomači. Mi sosedom ne zavidamo tega vspeha, saj za to dosti skrbi glasilo kranjskega „Lehrervereina“.

(Umrlo) je v Ljubljani od dne 10. do 16. t. m. 14 moških, 10 ženskih, skupaj 24 oseb, izmej teh v deželni bolnišnici 8, v vojaški bolnišnici 1, v otroški bolnišnici 1 in v hiralnici 1. — Rojenih je bilo 10 otrok moškega, 11 ženskega spola, skupaj 21 oseb.

(Avstro-ogerski konzul) v Šangaju, J. Haas, ki se sedaj mudí na Dunaji, prepotoval bode vse avstrijske dežele ter obiskal ob enem trgovske zbornice, da pouči trgovce gledé izvoza blaga na Kitajsko in se uveri o sposobnosti trgovcev in obrtnikov gledé izpečavanja izdelkov in pridelkov na iztok. V Ljubljano pride neki prihodnje dni.

(Posojilnica v Mariboru) nam je poslala računski sklep za leto 1888, iz katerega povzamemo, da so med drugimi dohodki znesle hranilne vloge 170.232 gld. 81 kr., vrnjena posojila 176.256 gld., obresti od posojil 22.228 gld. 39 kr. Med troški so hranilne vloge znesle 105.910 gld. 17 kr., obresti 4434 gld. 72 kr., posojila 181.830 gld. 64 kr., izplačana dividenda 777 gld. 55 kr., hranilne vloge pri drugih zavodih 127.700 gld. itd. Ves promet je znesel 431.677 gld., čisti dobiček 7022 gld. 80 kr.

Telegrami.

Dunaj, 19. febr. Zbornica poslancev: Vlada predloži načrt postave, s katero se razveljavlja redni nabor leta 1889 in se bode slednji vršil v posebej določeni dōbi, ki je pridržana postavnemu dovoljenju za nabor novincev.

Rim, 18. febr. Princ Barberini, zadnji moški član te rodovine, je umrl. — Na liparskem otoku Volcano je bilo mnogo ognjeniških, vmes tudi električnih razpokov, ne da bi se bila pri tem tresla zemlja.

Tujci.

16. in 17. februarja.

Pri **Maltcu**: Duldner, Polaček, Schütz in Werningshaus, trgovci, z Dunaja. — Hauf, e. kr. poštar, iz Kočevja. — Robert Baller, Storeh, Ochs, Sing in Spitzer, trgovci, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Praschnikar ml. iz Kamnika. — Praschnikar st., stavbeni podjetnik, iz Kamnika. — Schuk, trgovec, z Ogerskega. — Gunkel z Laškega Trga. — Weinberger, potovalec, z Dunaja.

Umrli so:

17. febr. Marija Lenarčič, hišna posestnica, 55 let, Poljanska cesta 9, spridenje jarbolice. — Lucija Vidie, hišna posestnica,

Izdajatelj: Matija Kolar.

53 let. Poljanska cesta 26, marasmus. — Janez Bregar, uradni sluga, 38 let, Gospodske ulice 14, jetika.

18. febr. Fran Mihelič, delavčev sin, 3¹/₄ leta, Hradeckega vas 21, exudat. pleur.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
cpazovanja		srakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
18.	7. u. zjut.	744.8	—11.8	brezv.	megla	0.00
	2. u. pop.	745.3	— 2.2	sl. jzap.	jasno	
	9. u. zveč.	745.8	— 4.2	„	del. jasno	

Srednja temperatura —6.1° C., za 5.8° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

19. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 30 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	83 „ 80 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111 „ 30 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ 75 „
Akcije avstr.-ogerske banke	885 „ — „
Kreditne akcije	310 „ 80 „
London	121 „ 35 „
Srebro	— „ — „
Francooski napoleond.	9 „ 58 ¹ / ₂ „
Cesarski cekini	5 „ 68 „
Nemške marke	59 „ 27 ¹ / ₂ „

Št. 647.

Razpis učiteljskih služeb. *) (1)

Na osnovni slovenski šoli družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu se razpisuje:

I. učiteljska služba z nastopom o Veliki noči t. l.

Prilože naj se sposobnostna spričevala za vodstvo večrazredne šole. Plača je 600 gld. z opravilno doklado.

Za šolsko leto 1889/90 pa se razpisuje:

II. učiteljska služba z letno plačo 500 gld.

Za to II. učiteljsko službo se lahko zglaše učitelji in učiteljice.

Prošnje s potrebnimi dokumenti naj se pošiljajo podpisanemu vodstvu

najzadnje do 10. marcija t. l.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dné 14. februarja 1889.

*) Slavna vredništva slovenskih listov prosimo, da objavo ta natečaj.

Odlikovan: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

— cerkvenih oprav —

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik Franc Brückner.

Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornati.

Odlikovan: 1873, 1881.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Bleebbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 16. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje e. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (ornanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je e. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Z l. 1889 nastopi „KMETOVALEC“ VI. letnik. „KMETOVALEC“ je edini veči gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med najbolj razširjenimi slovenskimi listi. V l. 1888 prinesel je „KMETOVALEC“ na 212. straneh velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljedelskih, živinarskih, vinarskih in gozdnarskih člankov, nad 135 splošno zanimivih odgovorov na gospodarska vprašanja, katera so stavili naročniki vredništvu, blizu 175 gospodarskih novic itd. To berilo razjasnevalo je 50 podob. „VRTNAR“ je poseben vrtnarski strokovni list, kateri dobivajo naročniki „KMETOVALECA“ zastonj. „VRTNAR“ je prinesel l. 1888 na 96 straneh velike osmerke 85 večih in 78 manjših sadjarskih in vrtnarskih člankov ter blizu 70 podob.

Berilo v „KMETOVALECU“ in „VRTNARJU“ je dandanes za naprednega kmetovalca tako važno, da ne sme biti slovenskega gospodarja brez teh koristnih listov.

„KMETOVALEC“ s prilogo „VRTNAR“ stoji na leto 2 gld., gg. učitelji plačajo pa le polovico. Udje e. k. kmetijske družbe dobivajo „KMETOVALECA“ zastonj.

Naročila sprejema c. k. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izišle številke. (12—3)

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.